

22.4.2025

Hoito- ja hoivatyöntekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaaminen

SDP:n aluevaltuustoryhmä laati valtuustoaloitteen 21.3.2023. Valtuustoaloite liittyi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hoito- ja hoivatyön tekijöiden työajan sisällön kohdentumisen mittaamiseen.

12.9.2023 kirjatessa valtuustoaloitteen vastauksessa esitettiin lyhyt yhteenveto aikaisempien, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymässä (PKSSK) suoritettujen hoitohenkilöstön työajan seurantatutkimusten tuloksista vuosilta 2009, 2011, 2015 ja 2018 ja esitettiin suunnitelma uuden mittauksen toteuttamisesta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella vuoden 2024 aikana. Työajan seurantatutkimus toteutettiin syyskuussa 2024 ja tulokset valmistuivat joulukuussa 2024.

Vuoden 2024 työajan sisällön seuranta toteutettiin yhtenevällä tavalla aikaisempiin seurantoihin verrattuna, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia aikaisempiin mittauksiin. Seuranta toteutettiin terveys- ja sairaanhoitopalveluissa sekä ikääntyneiden palvelujen kotihoidossa. Ikääntyneiden palvelujen asumispalveluissa oli toteutettu oma työajan sisällön seuranta huhtikuussa 2024 ja siksi uutta seurantaa sinne ei nyt tehty.

Tehdyissä työajanseurantatutkimuksissa työtehtävät on jaettu välittömään ja välilliseen hoito- ja hoivatyöhön sekä yksikkökohtaisiin tehtäviin. Henkilökohtaiseksi ajaksi lasketaan jokaiselta hoitajalta 8,4 % kokonaistyöajasta. Tässä seurannassa välittömällä hoito- ja hoivatyöllä tarkoitetaan asiakkaan/potilaan vieressä tapahtuvaa hoitoa ja hoivaa. Välillisellä hoito- ja hoivatyöllä tarkoitetaan kaikkia asiakkaan/potilaan hoitoon- ja hoivaan liittyvien asioiden hoitamista ja valmistelua, esim. kirjaaminen, lääkitysten ja hoitamisen valmistelu, tutkimusvastausten lukeminen jne. Välillisessä hoito- ja hoivatyössä asiakas/potilas ei ole läsnä. Yksikkökohtaiseen aikaan sisältyvät mm. yleiset toimistotyöt, opiskelijaohjaus, kokoukset ja koulutukset.

Analysointiin otettiin mukaan 2563 kirjausta (työvuoroa). Tulosten perusteella 45 % työajasta kohdistui välittömään ja 32 % välilliseen hoito- ja hoivatyöhön eli yhteensä 77 % työajasta kohdistui asiakkaan /potilaan asioiden hoitamiseen. Yksikkökohtaisen ajan osuus oli 14 %. Toimintaympäristöittäin välittömän työajan osuudet vaihtelivat 34,4 %-43,4 %, välillisen 30,9 %-39,5 % ja yksikkökohtaisen 12,0 %-27,6 %.

Sairaalapalveluissa välittömän ja välillisen työajan osuus oli pysynyt lähes ennallaan vuoden 2018 tuloksiin verrattaessa. Vähennystä oli tapahtunut 1,1 prosenttiyksikköä ja vastaavasti yksikkökohtaisen työajan osuus oli kasvanut 1,1 prosenttiyksikköä. Välittömän ja välillisen työajan osalta oli tapahtunut keskinäistä muutosta. Välittömän työajan osuus oli tippunut 5,7 prosenttiyksikköä ja välillisen hoito- ja hoivatyön osuus kasvanut 4,6 prosenttiyksikköä. Kuntoutussairaaloissa välittömän ja välillisen hoito- ja hoivatyön osuus oli yhteensä 79,3 %. Tämä oli 1,6 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisessä seurannassa. Yksikkökohtaisiin tehtäviin käytetty aika väheni 1,6 prosenttiyksikköä.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa välittömän ja välillisen hoito- ja hoivatyön osuus kasvoi ja yksikkökohtaisen työajan pieneni. Välittömän ja välillisen työajan osuus kasvoi kolme prosenttiyksikköä vuoden 2018 tuloksiin verrattaessa. Vastaanottopalveluissa välittömän ja välillisen hoitotyön osuus oli kasvanut 5,1 prosenttiyksikköä. Muutosta oli tapahtunut välittömän ja välillisen hoito- ja hoivatyön osuuksissa. Välittömän hoito- ja hoivatyö osuus oli vähentynyt 10,7 prosenttiyksikköä ja välillisen kasvanut 15,8 prosenttiyksikköä. Muutosta selittää etäasioinnin kautta hoidettavien asioiden kasvaminen.

22.4.2025

Terveystenhoitajien osalta välitön ja välillisen hoitotyön osuus oli 64 %. Vuoden 2018 mittaukseen verrattaessa laskua oli tapahtunut 5,7 prosenttiyksikköä. Yksikkökohtaisen ajan osuus kasvoi puolestaan 5,7 prosenttiyksikköä. Kotihoidossa välittömän ja välillisen työajan osuus oli 78,4 % työajasta. Vuoteen 2018 verrattaessa osuus oli tippunut 0,8 prosenttiyksikköä. Yksikkökohtainen aika kasvoi 0,8 prosenttiyksikköä.

Välittömästä hoito- ja hoivatyöstä noin 70 % kohdistui vuorovaikutukseen, ohjaukseen tukemiseen, hoitajien itsenäiseen vastaanottoon (etä- ja läsnä vastaanotot), tutkimuksiin ja hoitotoimenpiteisiin, voinnin tarkkailuun sekä lääkitsemiseen. Välillisessä hoito- ja hoivatyössä noin 70 % työajasta kohdistui kirjaamiseen, asiakkaiden/potilaiden asioiden hoitamisesta ja hoitamiseen liittyvien toimenpiteiden valmisteluun sekä hiljaiseen raportointiin. Yksikkökohtaisesta ajasta 34 % kohdistui koulutuksiin ja yksikköä hyödyttäviin hanketöihin, 18 % toimistotöihin, 11 % huolto- ja tukitöihin ja 7 % muuhun yleiseen kommunikaatioon.

Työajan sisällön seurannassa kysyttiin myös mitä sellaisia ei hoidollisia tehtäviä yksikössä on, jotka olisi mahdollista siirtää toiselle ammattiryhmälle. Vastauksien perusteella näitä ovat: tavaroiden täydentäminen ja järjestäminen varastoihin, siivous ja jätehuolto, puhelinliikenne ja ajanvaraus, potilaskuljetukset, toimistotyöt, välinehuolto ja yleiseen siisteyteen ja järjestelyyn liittyvät tehtävät.

Tulokset on käyty läpi hoito- ja hoivatyön johtotiimissä 4.2.2025. Hoito- ja hoivatyön johtajien tehtäväksi annettiin käydä tulokset läpi oman vastualueen osalta lähiesihenkilöiden kanssa ja suunnitella mahdollisia kehittämistoimenpiteitä niiden pohjalta. Edellä mainitussa kokouksessa keskeiseksi mahdollisuudeksi välittömän työajan nostamiseksi nähtiin mm. mobiilikirjaamisen käyttöönotto, jolloin kirjaamista voidaan tehdä nykyistä enemmän asiakkaan/potilaan läsnä ollessa ja näin lisätä välittömän hoito- ja hoivatyön osuutta. Yhtenä mahdollisuutena nähtiin myös hoiva-avustajien työpanoksen jakaminen useamman yksikön kesken ja sen kohdentaminen ei hoidollisiin tehtäviin.

Sari Kulokivi

Hoitotyönjohtaja

puh. 013 330 3318

sari.kulokivi@siunsote.fi

Hoitotyön palvelut

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun sote

Tikkamäentie 16

80210 Joensuu